

QUẢN LÝ VÀ PHÁT TRIỂN THÀNH PHỐ SẦM SƠN THEO HƯỚNG ĐÔ THỊ HIỆN ĐẠI, BỀN VỮNG

MANAGING AND DEVELOPING SAM SON CITY
TOWARDS A MODERN AND SUSTAINABLE URBAN AREA

Trịnh Thúy Hương¹

Tóm tắt: Phát triển đô thị hiện đại, bền vững được dựa trên nền tảng có sẵn của đô thị. Nếu đô thị hiện tại đã được quy hoạch tốt, phát triển hợp lý, hài hòa, bảo đảm cân bằng giữa phát triển kinh tế với phát triển xã hội và bảo vệ môi trường, giữ gìn được cảnh quan thiên nhiên, đặc trưng văn hóa, lịch sử và bước đầu ứng dụng công nghệ trong đô thị thì việc phát triển đô thị hiện đại, bền vững sẽ rất thuận lợi. Ngược lại, nếu đô thị phát triển từ trình độ thấp, quy hoạch lộn xộn với nhiều vấn đề về giao thông, nhà ở... thì phát triển đô thị sẽ gặp khó khăn, tốn kém hơn để điều chỉnh xử lý tồn tại và phát triển nâng cấp đô thị. Bài báo nêu một số giải pháp quản lý và phát triển thành phố Sầm Sơn theo hướng đô thị hiện đại, bền vững.

Từ khóa: Quản lý, đô thị, bền vững, hiện đại, thành phố Sầm Sơn.

Abstract: Modern and sustainable urban development is based on the existing urban foundation. If the modern urban area is well planned, developed reasonably and harmoniously, ensuring a balance between economic development and social development and environmental protection, preserving natural landscapes, cultural and historical characteristics and initially applying technology in urban areas, the development of modern and sustainable urban areas will be very favorable. On the contrary, if the urban area develops from a low level, with chaotic planning and many problems in traffic, housing, etc., urban development will encounter difficulties and be more costly to adjust, handle existing problems and develop, upgrade the urban area. The article presents some solutions for managing and developing Sam Son city towards a modern and sustainable urban area.

Keywords: Management, urban, sustainable, modern, Sam Son city.

Nhận bài ngày 15/6/2024, chỉnh sửa ngày 25/7/2024, chấp nhận đăng ngày 20/8/2024.

1. Mở đầu

Phát triển đô thị là xu thế tất yếu của nhân loại trong kỷ nguyên hiện đại hóa và khoa học - kỹ thuật tiên tiến. Phát triển đô thị không chỉ là sự phát triển riêng của một đô thị về quy mô và số lượng dân số mà còn gắn liền với những biến đổi về kinh tế - xã hội và môi trường thiên nhiên của một hệ thống đô thị. Phát triển đô thị nhanh đồng nghĩa với việc gia tăng dân số tại các đô thị, đồng thời cũng xuất hiện nhiều vấn đề

phức tạp từ kinh tế đến xã hội, từ chính trị đến đời sống. Tất cả những vấn đề này đòi hỏi phải có sự định hướng tư duy sâu sắc trong quá trình phát triển đô thị. Trong đó phát triển đô thị hiện đại bền vững là yêu cầu đặt ra đối với các quốc gia trên thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng.

Quá trình đô thị hóa của TP. Sầm Sơn đang diễn ra nhanh và mạnh mẽ, đặc biệt trong khoảng 10 năm trở lại đây. Quá trình đô thị hóa đã có tác động tích cực, góp phần nâng cao

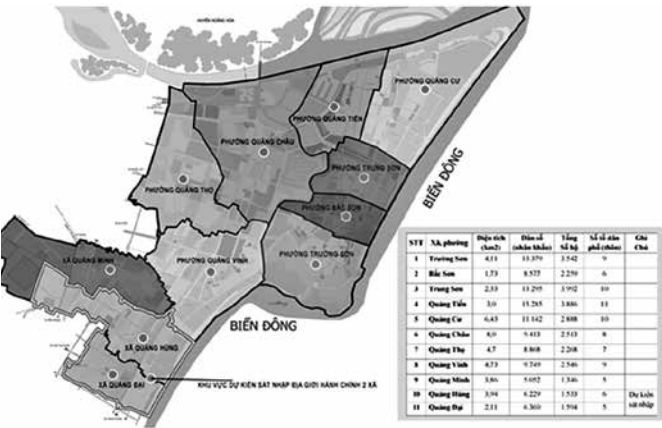
¹ Ban quản lý dự án đầu tư xây dựng TP. Sầm Sơn

Email: huongtt.samson@gmail.com

đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân, đưa nguồn tài nguyên thiên nhiên vào khai thác và sử dụng có hiệu quả. Tuy nhiên, quá trình đô thị hóa ở TP. Sầm Sơn còn thiếu tính bền vững như: cơ sở hạ tầng kỹ thuật và hạ tầng xã hội chưa đảm bảo các tiêu chuẩn của đô thị hiện đại, sự phát triển của nguồn nhân lực không theo kịp với quá trình đô thị hóa, vấn đề môi trường và các tệ nạn xã hội cũng là vấn đề nhức nhối cần quan tâm và giải quyết... Vì vậy, việc quản lý và phát triển đô thị tại TP. Sầm Sơn là một vấn đề vô cùng quan trọng, ảnh hưởng trực tiếp đến mọi mặt về kinh tế xã hội của toàn thành phố, nó đòi hỏi có sự nghiên cứu, khảo sát cụ thể hiện trạng, đánh giá tìm nguyên nhân và đưa ra giải pháp phát triển.

2. Khái quát về thành phố Sầm Sơn

TP. Sầm Sơn với tổng diện tích tự nhiên: 4.500 ha, nằm ở phía Đông tỉnh Thanh Hóa, bao gồm 11 đơn vị hành chính: Gồm 08 phường: Trung Sơn, Bắc Sơn, Trường Sơn, Quảng Tiến, Quảng Cư, Quảng Châu, Quảng Thọ, Quảng Vinh; và 03 xã: Quảng Minh, Quảng Đại, Quảng Hùng.

Hình 1: Sơ đồ ranh giới các đơn vị hành chính cấp xã

2.1. Vị trí địa lý

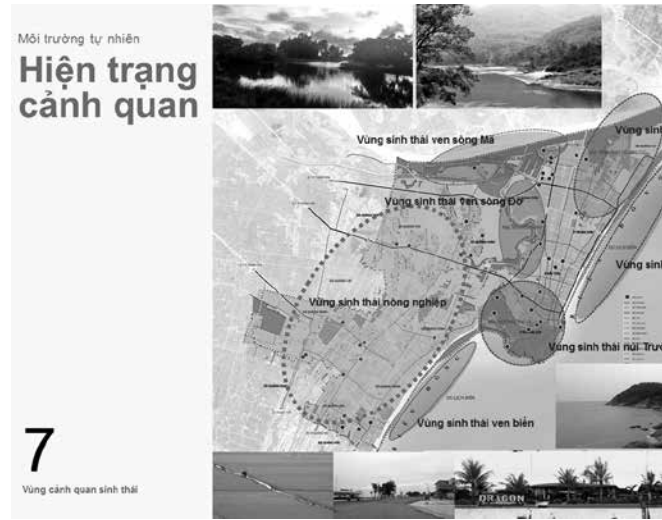
Vị trí thành phố Sầm Sơn giáp với các địa danh sau:
+ Phía Bắc giáp với huyện Hoằng Hóa.
+ Phía Nam giáp với huyện Quảng Xương.
+ Phía Tây giáp với huyện Quảng Xương và TP. Thanh Hóa.
+ Phía Đông giáp với Biển Đông.

TP. Sầm Sơn cách TP. Thanh Hóa khoảng 16km. Nối với TP. Thanh Hóa bằng một số tuyến giao thông chính hướng Đông Tây như: Đại lộ Nam Sông Mã, QL 47, đường Voi, Trục cảnh quan...

2.2. Về hiện trạng cảnh quan đô thị

TP. Sầm Sơn là khu vực có cảnh quan hết sức đặc biệt: là đô thị du lịch ven biển với hệ thống mặt biển trải dài, kết hợp với cảnh quan đồi núi và cảnh quan ven sông đan xen, tạo ra một bức tranh cảnh quan vô cùng đặc sắc. Sự phong phú và đa dạng của tài nguyên du lịch trên địa bàn cũng là điều kiện rất thuận lợi để Sầm Sơn phát triển nhiều loại hình du lịch hấp dẫn.

Dựa vào các đặc điểm tự nhiên có thể chia thành các vùng cảnh quan đặc trưng cho khu vực:

Hình 2: Bản đồ phân vùng cảnh quan sinh thái

3. Thực trạng công tác quy hoạch

3.1. Đối với quy hoạch phân khu

Đến nay có 04 phân khu đã được Chủ tịch UBND tỉnh phê duyệt quy hoạch là phân khu A, E, F, H (Tổng diện tích lập quy hoạch 2.867,95ha) bao gồm: Khu trung tâm dịch vụ, du lịch nghỉ dưỡng ven biển và đô thị TP. Sầm Sơn; Khu chế xuất thủy sản, dịch vụ cầu cảng và du lịch sinh thái; Khu nông nghiệp công nghệ cao, dân cư hiện trạng đô thị mới và các công trình đầu mối; Khu trung tâm thương mại và các đô thị mới. 03 phân khu là B, D, G và 01 quy hoạch di tích (khu C – di tích Quốc gia đặc biệt) đã được phê duyệt nhiệm vụ và đang triển khai lập quy hoạch, bao gồm: Khu đô thị du lịch Nam Sầm Sơn; Khu đô thị du lịch sông Đơ; Khu nhà ở, dịch vụ, trung tâm văn hóa thể thao, cây xanh đô thị; Khu du lịch văn hóa sinh thái núi Trường Lẻ.

3.2. Đối với quy hoạch chi tiết

Từ năm 2017 đến nay, đã lập, phê duyệt được 59 quy hoạch chi tiết, trong đó UBND tỉnh phê duyệt 05 đồ án; UBND thành phố Sầm Sơn phê duyệt 54 đồ án; thu hút được nhiều tập đoàn lớn (như Công ty cổ phần tập đoàn Sun group; FLC, Văn phú Invest...) doanh nghiệp đầu tư các khu đô thị, cụm công nghiệp, dịch vụ văn hóa, thể thao. Tổng diện tích quy hoạch chi tiết được phê duyệt 1.907,22 ha, đạt độ phủ kín 42,4% diện tích thành phố.

3.3. Các dự án đầu tư xây dựng theo quy hoạch xây dựng được duyệt, kế hoạch thực hiện quy hoạch

Đến nay, TP. Sầm Sơn đã và đang triển khai 54 dự án theo quy hoạch chi tiết được phê duyệt. Trong đó, có nhiều dự án trọng điểm có vai trò thúc đẩy phát triển kinh tế xã hội, bổ sung mô hình kinh tế du lịch mới cho thành phố, tổ chức sắp xếp lại dân cư, dịch vụ thương mại.

Thực hiện Kế hoạch số 10/KH-UBND ngày 20/01/2023 của Chủ tịch UBND tỉnh Thanh Hóa về việc triển khai lập quy hoạch xây dựng trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa; UBND thành phố đã ban hành Kế hoạch số 631/KH-UBND ngày 25/02/2023 về việc triển

Quảng trường biển thành phố Samsun

khai lập quy hoạch xây dựng trên địa bàn TP. Samsun, theo đó triển khai lập, trình duyệt 04 phân khu còn lại, lập các quy hoạch chi tiết xây dựng đồng thời rà soát điều chỉnh cục bộ quy hoạch chung theo quy định, đảm bảo yêu cầu phát triển kinh tế xã hội.

4. Giải pháp quản lý và phát triển TP. Samsun theo hướng đô thị hiện đại, bền vững

4.1. Giải pháp về cơ chế chính sách

Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết 06-NQ/TW về quy hoạch, xây dựng, quản lý và phát triển bền vững đô thị Việt Nam đến năm 2030 tầm nhìn đến năm 2045. Nghị quyết cũng đã khẳng định vai trò của hệ thống đô thị Việt Nam, đánh giá, nhìn nhận kết quả đạt được cũng như các tồn tại, thách thức trong xây dựng, quản lý và phát triển đô thị.

Chương trình hành động của Chính phủ cũng đã cụ thể hóa, đề ra 5 nhóm nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu:

Thứ nhất, thống nhất nhận thức hành động về quy hoạch xây dựng, quản lý, phát triển bền vững đô thị Việt Nam.

Thứ hai, nâng cao chất lượng quy hoạch cũng như quản lý quy hoạch đáp ứng yêu cầu xây dựng, quản lý phát triển đô thị bền vững

Thứ ba, đầu tư phát triển hệ thống hạ tầng đô thị đồng bộ, hiện đại, liên kết và thích ứng với biến đổi khí hậu

Thứ tư, thực hiện nhiệm vụ, Đề án quy hoạch chuyên ngành

Thứ năm, xây dựng cơ chế chính sách cũng như văn bản quy phạm pháp luật

Từ Chương trình hành động của Chính phủ, Bộ xây dựng đang tập trung vào 8 nhóm nhiệm vụ giải pháp:

Thứ nhất, tập trung triển khai thực hiện các nhiệm vụ được giao tại Nghị quyết 06-NQ/TW cũng như Nghị quyết 148/NQ/CP của Chính phủ.

Thứ hai, tập trung nghiên cứu xây dựng pháp luật, công cụ để quản lý đô thị như Luật Quy hoạch đô thị nông thôn, Luật Quản lý phát triển đô thị, Luật Nhà ở, Luật Kinh doanh bất động sản, Luật Cấp thoát nước và các văn bản hướng dẫn.

Thứ ba, thẩm định ban hành quy hoạch hệ thống đô thị, nông thôn cũng như đổi mới phương pháp luận quy hoạch,

nâng lên chất lượng quy hoạch đô thị, quy hoạch xây dựng, công tác quản lý quy hoạch kiến trúc đô thị.

Thứ tư, đôn đốc, thúc đẩy bố trí nguồn lực thực hiện quy hoạch đầu tư hệ thống hạ tầng đô thị.

Thứ năm, nghiên cứu các mô hình đô thị phù hợp.

Thứ sáu, đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra giám sát.

Thứ bảy, tăng cường đào tạo bồi dưỡng 8 nhóm cán bộ quản lý đô thị, cán bộ chuyên môn về đô thị, quy hoạch chuẩn hóa khung năng lực của cán bộ đô thị.

Thứ tám, nghiên cứu, xây dựng mô hình chính quyền đô thị phù hợp.

4.2. Giải pháp về lập quy hoạch và quản lý quy hoạch

Cần tăng cường ứng dụng công cụ dữ liệu liên thông GIS nhằm chuyển đổi số trong quy hoạch. GIS giúp nâng cao chất lượng quy hoạch thông qua khả năng phân tích số liệu thống kê, kịch bản phát triển, lựa chọn vị trí xây dựng, kịch bản phát triển gắn với xu hướng tăng trưởng xanh, thông minh...

Thường xuyên tổ chức đào tạo, bồi dưỡng về chuyên môn, nghiệp vụ nâng cao năng lực của cán bộ trong công tác lập, thẩm định, thực hiện và quản lý quy hoạch.

Tập trung bố trí nguồn lực, đề xuất các cơ chế chính sách để thực hiện hiệu quả các mục tiêu quy hoạch, bảo đảm tính thống nhất, đồng bộ với việc thực hiện chương trình phát triển đô thị TP. Samsun đến năm 2035 tầm nhìn 2045.

4.3. Giải pháp đầu tư phát triển hệ thống hạ tầng đô thị

Nhìn chung, hệ thống hạ tầng đô thị TP. Samsun chưa đáp ứng nhu cầu của người dân thành phố và các hoạt động phục vụ phát triển du lịch. Do vậy, để giải quyết những vấn đề trên cần tập trung ngân sách đầu tư vào kết cấu hạ tầng kỹ thuật đô thị.

Phải tiến hành đầu tư hoàn chỉnh các tuyến đường giao thông chính, những cửa ngõ của thành phố như: Hoàn thiện bề rộng mặt đường Nam Sông Mã theo quy hoạch được duyệt, tiến hành giải phóng mặt bằng và hoàn chỉnh tuyến đường Voi, Trục cảnh quan nối từ TP. Thanh Hóa đến TP. Samsun.

Kêu gọi các nguồn lực khác từ tỉnh, Trung ương đầu tư hoàn chỉnh tuyến đường bộ ven biển qua TP. Samsun đặc biệt là cầu

nổi bắc qua Sông Mã nối từ TP. Sầm Sơn với huyện Hoàng Hóa (Cửa ngõ phía Bắc của thành phố).

Ưu tiên đầu tư hoặc kêu gọi đầu tư bến du thuyền phục vụ du khách thuộc địa phận phường Quảng Vinh nhằm đa dạng hóa các loại hình du lịch và nâng tầm du lịch của thành phố Sầm Sơn nói riêng và du lịch vùng Bắc Trung Bộ nói chung.

Ngoài ra: Kiến nghị UBND tỉnh Thanh Hóa đầu tư hoặc kêu gọi đầu tư tuyến giao thông công cộng nối thành phố du lịch biển Sầm Sơn với các địa danh du lịch trên toàn tỉnh tạo thành con đường du lịch với nhiều loại hình, nhiều địa danh đẹp nổi tiếng của tỉnh nhằm thu hút nhiều hơn nữa khách du lịch đến với Thanh Hóa.

Tiếp tục hoàn thiện, đầu tư, nâng cấp kết cấu hạ tầng đô thị du lịch gắn với bảo vệ môi trường sinh thái, cảnh quan đô thị du lịch, đẩy nhanh tiến độ thực hiện và đi vào khai thác các dự án: Quảng trường biển, trục cảnh quan lễ hội thành phố Sầm Sơn; khu vườn đảo hoang và hoài niệm thuộc khu du lịch văn hóa sinh thái núi Trường Lệ; khu lưu niệm đồng bào, cán bộ, chiến sỹ và học sinh miền Nam tập kết ra Bắc; khu biệt thự Hồng Thắm...; thu hút đầu tư mở rộng, phát triển quy mô du lịch khu Nam Sầm Sơn theo hướng hình thành khu đô thị du lịch sinh thái nghỉ dưỡng cao cấp gắn với du lịch trải nghiệm làng nghề. Tiếp tục đầu tư hoàn thiện cơ sở hạ tầng kỹ thuật đô thị (như: cấp điện, cấp nước, xử lý nước thải, chất thải) đáp ứng tốt hơn nhu cầu ngày càng cao của nhân dân và đáp ứng tiêu chuẩn để xây dựng Sầm Sơn trở thành đô thị hiện đại, bền vững.

4.4. Giải pháp về quản lý môi trường hiện đại, bền vững

Đầu tư hoàn chỉnh nhà máy xử lý nước thải thuộc địa phận phường Quảng Châu nhằm thu gom và xử lý toàn bộ nước thải đô thị của thành phố trước khi xả ra môi trường.

Đầu tư và đưa vào sử dụng nhà máy xử lý rác tại địa phận xã Quảng Minh, đồng thời kêu gọi các nguồn lực để xử lý dứt điểm bãi chôn lấp rác tại phường Trường Sơn.

Làm tốt công tác bảo vệ môi trường, nhất là khu vực bãi tắm, khắc phục triệt để tình trạng nước thải chảy ra biển để bảo vệ tốt nhất môi trường, cảnh quan bờ biển.

Tích cực, chủ động liên kết, hợp tác với các đơn vị trong công tác bảo vệ môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu. Dành phần kinh phí hợp lý để hợp tác với các đơn vị nghiên cứu, đánh giá, đưa ra dự báo chính xác về ảnh hưởng của biến đổi khí hậu đối với Sầm Sơn, trọng tâm là việc đánh giá mức độ xói lở bờ biển, khả năng thích ứng với tình trạng nước biển dâng và ảnh hưởng của các cơn bão nhiệt đới hàng năm đối với thành phố. Từ đó có những quy hoạch, kế hoạch phát triển đô thị Sầm Sơn phù hợp.

4.5. Giải pháp về đào tạo nguồn nhân lực

Xây dựng và thực hiện cơ chế, chính sách thu hút, đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng, trọng dụng nguồn nhân lực khoa học - công nghệ chất lượng cao, các chuyên gia đầu ngành.

Triển khai có hiệu quả các chương trình, đề án, chính sách hỗ trợ phát triển thị trường lao động; đẩy mạnh công tác hướng nghiệp, đào tạo nghề gắn với giải quyết việc làm, xuất khẩu lao động. Quan tâm chuyển đổi nghề, giải quyết việc làm cho người dân bị ảnh hưởng bởi thu hồi đất.

Khuyến khích liên kết giữa doanh nghiệp với cơ sở đào tạo để nâng cao hiệu quả đào tạo nghề và giải quyết việc làm cho lao động tại các doanh nghiệp và tại địa phương; thỏa thuận với doanh nghiệp khi thực hiện dự án, phải cam kết với địa phương có trách nhiệm đào tạo nghề và ưu tiên tạo việc làm cho lao động thành phố.

Xây dựng nguồn nhân lực du lịch chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu phát triển của thành phố bằng cách khuyến khích, tổ chức nhiều chương trình bồi dưỡng đặc biệt trong lĩnh vực du lịch và dịch vụ.

5. Kết luận

Trên thế giới, việc xây dựng đô thị phát triển bền vững đang diễn ra mạnh mẽ cả về chiều rộng và chiều sâu. Đô thị bền vững, hiện đại áp dụng những tiến bộ về khoa học kỹ thuật, công nghệ thông tin giúp cải thiện phúc lợi cho con người và cho xã hội thông qua quy hoạch chiến lược tích hợp (di sản, tài nguyên, di tích, du lịch...) và quản lý đô thị nhằm

Toàn cảnh khu nghỉ dưỡng FLC – thành phố Sầm Sơn

hài hòa lợi ích của hệ sinh thái, tài nguyên thiên nhiên, bảo vệ môi trường để không ảnh hưởng đến thế hệ mai sau.

Đối với TP. Sầm Sơn, việc quản lý phát triển đô thị bền vững là một yêu cầu tất yếu và khách quan. Để làm được việc này đòi hỏi sự vào cuộc của các cấp chính quyền, huy động nguồn lực của doanh nghiệp, của toàn dân. Trong những năm qua TP. Sầm Sơn đã phát triển nhanh chóng với tốc độ khá cao, việc đầu tư và đưa vào vận hành hệ thống đô thị thông minh, hệ thống hạ tầng kỹ thuật, giao thông đô thị được đầu tư đồng bộ hiệu quả đã làm cho bộ mặt du lịch của thành phố được cải thiện đời sống của người dân được nâng cao rõ rệt. Tuy nhiên, những kết quả ấy vẫn còn chưa tương xứng với tiềm năng, kỳ vọng của bộ máy chính quyền và nhân dân thành phố. Việc phát triển đô thị chưa thực sự bền vững như việc xuất hiện nhiều những vấn đề ô nhiễm môi trường nghiêm trọng hay nhận thức của người dân về môi trường, về hình ảnh của thành phố biển chưa được nâng cao.

Sầm Sơn là thành phố với nguồn thu chủ yếu từ các hoạt động của du lịch biển (một ngành kinh tế được mệnh danh là công nghiệp không khói). Việc quan tâm đến việc phát triển kinh tế xanh, hạ tầng hiện đại bền vững, cư dân có lối sống đô thị, môi trường bền vững sẽ góp phần xây dựng thành phố trở thành đô thị hiện đại, bền vững trong tương lai, sớm trở thành đô thị du lịch trọng điểm, độc đáo, đáng sống của cả nước.

Tài liệu tham khảo:

1. Chính phủ (2018), Quyết định số 950/QĐ-TTg ngày 01/8/2018 phê duyệt Đề án phát triển đô thị thông minh bền vững Việt Nam giai đoạn 2018 - 2025, định hướng đến năm 2030;
2. Chính phủ (2009), Quyết định số 445/QĐ-TTg ngày 07/4/2009 về việc Phê duyệt điều chỉnh định hướng quy hoạch tổng thể phát triển hệ thống đô thị Việt Nam đến năm 2025 và tầm nhìn đến năm 2050;
3. Chính phủ (2023), Quyết định số 153/QĐ-TTg ngày 27/2/2023 về Quy hoạch tỉnh Thanh Hóa thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2045;
4. Chính phủ (2018), Quyết định số 84/QĐ-TTg ngày 19/01/2018 phê duyệt Kế hoạch phát triển đô thị tăng trưởng xanh Việt Nam đến năm 2030;
5. Bộ chính trị (2022), Nghị quyết 06-NQ/TW ngày 24/01/2022 về quy hoạch, xây dựng, quản lý và phát triển bền vững đô thị Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045;
6. Chính phủ (2022), Nghị quyết số 148/NQ-CP ngày 11/11/2022 Ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 06-NQ/TW ngày 24/01/2022 của Bộ Chính trị về Quy hoạch, xây dựng, quản lý và phát triển bền vững đô thị Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045;
7. Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa (2017), Quyết định số 2525/QĐ-UBND ngày 17/7/2017 về việc phê duyệt điều chỉnh quy hoạch chung TP. Sầm Sơn, tỉnh Thanh Hóa đến năm 2040; phê duyệt điều chỉnh cục bộ tại các Quyết định số 992/QĐ-UBND ngày 26/3/2021, số 3377/QĐ-UBND ngày 07/10/2022, số 4045/

QĐ-UBND ngày 22/11/2022, số 914/QĐ-UBND ngày 06/3/2024; Quyết định số 2763/QĐ-UBND ngày 02/8/2023 của UBND tỉnh về việc phê duyệt điều chỉnh quy hoạch sử dụng đất thời kỳ 2021-2030 và kế hoạch sử dụng đất năm 2023 TP. Sầm Sơn;

8. Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa (2020), Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa lần thứ XIX, nhiệm kỳ 2020 - 2025;
9. Đảng bộ thành phố Sầm Sơn (2020), Nghị quyết Đại hội Đảng bộ TP. Sầm Sơn lần thứ XVII, nhiệm kỳ 2020-2025;
11. Ban thường vụ tỉnh ủy Thanh Hóa (2021), Nghị quyết 07-NQ/TU ngày 026/11/2021 của về xây dựng và phát triển thành phố Sầm Sơn đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045;
12. Chi cục thống kê thành phố Sầm Sơn (2023), Một số chỉ tiêu thống kê của thành phố Sầm Sơn năm 2023;
13. Lê Hồng Kế (2009), "Quy hoạch môi trường đô thị và phát triển đô thị bền vững", Nhà xuất bản Xây dựng;
14. Nguyễn Thế Bá (2008), "Quy hoạch xây dựng phát triển đô thị", Nhà xuất bản Xây dựng;
15. Hải Hà (2017), "Phát triển đô thị xanh, bền vững là xu hướng nhiều quốc gia trên thế giới đang hướng tới. Vậy tương lai nào cho Việt Nam?" VOV giao thông;
16. Hùng Anh (2014), "Kiến trúc xanh trong đô thị phát triển bền vững", Tạp chí Xây dựng & Đô thị;
17. GS. TS. KTS. Nguyễn Tố Lăng (2021), "Quản lý phát triển đô thị bền vững - Đề án 1961 đào tạo, bồi dưỡng nâng cao năng lực quản lý xây dựng và phát triển đô thị đối với công chức lãnh đạo, chuyên môn đô thị các cấp giai đoạn 2010 - 2020", Nhà xuất bản Xây dựng;
18. Đại học Kiến trúc thành phố Hồ Chí Minh (2021), "Phát triển đô thị bền vững - Bài học kinh nghiệm về quy hoạch đô thị trên thế giới", Nhà xuất bản Xây dựng;
19. Lê Thu Giang (2016), "Định hướng phát triển bền vững đô thị xanh ở Việt Nam", Tạp chí Đô thị phát triển;
20. Phạm Ngọc Đăng (2016), "Bàn về Phát triển đô thị bền vững môi trường, đô thị xanh ở các hải đảo Việt Nam", Hội Môi trường xây dựng Việt Nam.